

Nepakļaujies tabakas un nikotīna industrijas manipulācijai!

Publicēts: 11.06.2020.

Aicinājums

Informācija

Visā pasaulē 31. maijā jau vairāk kā 30 gadus atzīmē Pasaules dienu bez tabakas. Sabiedrībā nostiprinās pārliecība par smēķēšanas kaitīgumu un ikdienā smēķējošo iedzīvotāju īpatsvars Latvijā ir samazinājies. Par to liecina Slimību profilakses un kontroles centra (SPKC) veikta [pētījuma](#) dati.

Ņemot vērā tendenci uz cigarešu smēķēšanas popularitātes mazināšanos, tabakas un nikotīna industrija intensīvi strādā pie jauna veida produktiem, lai nikotīns tiktu uzņemts - tirdzniecībā cits pēc cita tiek laisti tādi izstrādājumi kā

- elektroniskās cigaretes,
- ierīces tabakas karsēšanai,
- nikotīnu saturošas beztabakas paciņas.

Elektronisko smēķēšanas ierīču sortiments (e-cigaretes), šobrīd, seškārtīgi pārsniedz tabakas (cigaretes, cigāri, cigarillas) izstrādājumu sortimentu (sk. 1. attēlu).

Ievērojot šo vispārējo industrijas taktiku, Pasaules veselības organizācija (PVO) noteikusi, ka [2020. gada Pasaules dienas bez tabakas](#) mērķis ir kļūstēt mītus, kas saistīti ar smēķēšanu un sniegt zināšanas jauniešiem par tabakas un nikotīna produktu lietošanas kaitīgo ietekmi.

Esi uzmanīgs un atpazīsti, kā tabakas un nikotīna industrija manipulē ar jaunatni:

- Izmantotas garšas, kuras ir saistošas jauniešiem. Nikotīna produktiem tiek pievienotas ķiršu, vaniļas, košļājamās gumijas u.c. garšas, kas liek jauniešiem nenovērtēt riskus veselībai un sākt tos lietot;
- Pievilcīga dizaina izstrādājumi, kurus var viegli, ērti pārnēsājami un neuzkrītoši, piemēram, to forma ir kā USB zibatmiņai vai konfektēm;
- Produktu popularizēšana kā “samazināta kaitējuma” vai “tīrākas” alternatīvas parastajām cigaretēm arī tad, ja šiem apgalvojumiem nav objektīva un zinātniska pamatojuma;
- Slavenību un ietekmētāju (influenceru) sponsorēšana un zīmolu sponsorēti konkursi, lai reklamētu tabakas un nikotīna produktus;
- Netiešs tabakas izstrādājumu mārketingu filmās, TV pārraidēs un tiešsaistes straumēšanas šovos.

□

1. attēls

Turpat vai katrs būs dzirdējis, ka tabakas dūmi ir toksisks un kancerogēns ap 5000 vielu maisījums. Nikotīns ir spēcīga nervu sistēmu apdraudoša inde un izraisa pieradumu un atkarību.

Likumā ir noteikti dažādi ierobežojumi izstrādājumu sastāvam un noteikti brīdinājumi par ietekmi uz veselību, kas obligāti jāizvieto uz iepakojuma.

Veselības inspekcija ir viena no tirgus uzraudzības iestādēm, kas kontrolē šīs jomas produktus– kontrolē cigarešu emisiju līmeni (vielas, kas izdalās smēķēšanas laikā) un obligāto brīdinājumu izvietošanu uz iepakojuma, apstrādā produktu ražotāju un importētāju iesniegto informāciju par produktu.

<https://www.vi.gov.lv/lv/jaunums/nepaklaujies-tabakas-un-nikotina-industrijas-manipulacijai>